

Antalya İklim Adaleti Forumu Sonuç Bildirgesi

Antalya İklim Adaleti Forumu 28.01.2026 tarihinde Antalya Barosunun çağrısı ve ev sahipliği ile 17 dernek ve inisiyatif, 5 siyasi parti, 5 sendika, 5 meslek odası, Kent Konseyi ve bir kısım yerel yönetim temsilcileri ile toplanmıştır. Toplantının ilk bölümünde Antalya Barosu Başkanı Av. Ali Çağdaş Bozaner açılış konuşması gerçekleştirmiştir. Akabinde Antalya Barosu Çevre ve İmar İzleme Kurulu Başkanı Av. Duygu Kozanoğlu ve oturum başkanlığını üstlenen Antalya Barosu Toplumsal Olay ve Davaları İzleme Kurulu Başkanı Av. Salim Berkay Aksu toplantı gündemine giriş niteliğinde konuşmalar yapmışlardır.

Açılış ve toplantı gündemine giriş konuşmalarının ardından Türkiye Barolar Birliği adına TBB Çevre ve Kent Hukuku Komisyonu Sekreteri Av. Fevzi Özlür “*İklim Krizi, Devlet, Sermaye ve İklim Adaleti- Antalya COP31 Yolunda (Demokratik Bir Çıkış Arayışı)*” konulu sunum gerçekleştirmiştir. Sunumun ardından toplantıda hazır bulunanların söz alacağı forum kısmına geçilmiştir.

Farklı kurum, kuruluş temsilcileri ve hazır bulunan yurttaşlardan 27 kişi söz alarak sürece ilişkin katkı, öneri ve değerlendirmelerde bulunmuştur. Katkı ve değerlendirmelere ilişkin toplantı notları hazırlanarak katılımcıların mail adresine gönderilmek ve sürecin devamına ilişkin zemin oluşturmak amacıyla kayıt altına alınmıştır. Sonuç Bildirgesi; Forum’un iklim adaleti perspektifini en genel haliyle yansıtmak ve kamuoyunu sürece ilişkin bilgilendirmek amacıyla hazırlanmıştır.

Bu metin, Antalya’da iklim adaleti mücadelesini inşa etmek için bir araya gelen İklim Adaleti katılımcıların ortak iradesini yansıtabilmek amacıyla ve forum sırasında ortaya konan görüşler ve alınan kararlar doğrultusunda kolektif bir yazım süreciyle hazırlanmıştır. Bu anlamda Antalya İklim Adaleti Forumu, merkezi veya hazır reçetelere değil, doğrudan katılımcı, yerel ve yatay organizasyon süreçlerine ve tabanın demokratik iradesine dayanmaktadır.

Aşağıdaki metinle forumun bileşimi, temel ilkeleri, Antalya özelindeki tespitler, genel itibarıyla mücadele başlıkları ve gelecek planlamasına dair sonuçlar kamuoyunun bilgisine sunulmuştur.

Forumun Katılımcı Yapısı ve Demokratik İşleyişi

1. Antalya İklim Adaleti Forumu, geniş katılımlı ve çeşitli bir bileşimle gerçekleştirilmiştir. Antalya Barosu’nun çağrısıyla düzenlenen bu forumda, çevre ve iklim mücadelesi veren birçok sivil toplum örgütü, meslek odası, sendika, platform, demokratik kitle örgütü ve siyasi parti temsilcileri ile akademisyenler, hukukçular ve yurttaşlar bir araya gelmiştir. Kadınlardan gençlere, işçilerden çiftçilere, çeşitli toplumsal kesimlerden bireyler aynı çatı altında söz hakkı kullanmıştır. Bu çeşitli yapı, iklim adaleti mücadelesinin toplumun her kesimini ilgilendirdiğinin ve ancak birleşik bir dayanışmayla başarıya ulaşabileceğinin temel ölçütü olarak kabul edilmiştir.

2. Forum, doğrudan demokrasi ilkesiyle işletilmiş; tüm katılımcılara serbestçe söz alma imkanı tanınmıştır. Herkesin görüş ve deneyimlerini eşit biçimde dile getirebilmesi için konuşmalar, bir kolaylaştırıcı niteliğinde olan oturum başkanının eşliğinde, belirli bir sırayla ve süreye riayet edilerek yapılmıştır. Hiçbir hiyerarşik düzene veya merkezi otoriteye dayanmadan, tabanın sesini ön plana çıkaran bu yöntem sayesinde forum gerçek anlamda bir halk kürsüsü işlevi görmüştür. Söz alma yöntemleri, isteyen her katılımcının kendi deneyim ve önerilerini sunabileceği şekilde düzenlenmiş; böylece taban örgütlenmesinin ve katılımcı söz hakkının en geniş biçimde hayata geçmesi sağlanmıştır. Forum boyunca gerek kent merkezinden gerekse ilçelerden veya şehir dışından gelen katılımcılar, kendi yaşam alanlarında karşılaştıkları ekolojik ve toplumsal sorunları dile getirerek ortak çözüm arayışına katkıda bulunmuştur.

3. Alınan kararlar da katılımcı ve şeffaf süreçlerle belirlenmiştir. Bu yönüyle Antalya İklim Adaleti Forumu, klasik kapalı kapılar ardında karar alma yöntemlerinden tamamen farklı, doğrudan katılımın ve kolektif aklın hakim olduğu bir demokratik sürecin örneğini ortaya koymuştur.

Forumun Kuruluşu ve Niteliği

4. Antalya İklim Adaleti Forumu, herhangi bir merkezi yapının uzantısı olmayan, tamamen yerel inisiyatiflerle ve yatay örgütlenme esaslarına göre kurulmuş özerk bir platformdur. Forum, ne merkezi idarenin ne de belirli bir siyasi yapının güdümündedir, yerelden kurulan ve aşağıdan yukarıya örgütlenen bir kamusal tartışma zemini olarak şekillenmiştir. Bu niteliğiyle, iklim krizine karşı mücadelede tepeden inme yaklaşımlara alternatif oluşturan bağımsız bir yurttaş inisiyatifi niteliğindedir. Antalya Barosu öncülüğünde başlatılan süreç, hiçbir üst yapının yerel uzantısı değildir; aksine kentte yıllardır süren ekoloji ve kent mücadelesi birikimine dayanan ve tamamen katılımcı iradeyle yaşam bulan bir forumdur.

5. Forumumuz, geçmişten günümüze uzanan katılımcı halk forumları geleneğinin güncel bir tezahürü olarak değerlendirilebilir niteliktedir. Çeşitli mücadele deneyimlerinin ışığında, yatay örgütlenme biçimini benimsemiş olan Antalya İklim Adaleti Forumu'nda hiyerarşik karar alma yapılarına yer yoktur. Forum, farklı görüş ve arka planlardan gelen insanların eşit söz hakkıyla bulunduğu, ortak akıl geliştirdiği bir meclis hüviyetindedir. Bu yönüyle, katılımcı forum geleneğini Antalya ölçeğinde canlandırarak, yurttaşların kendi geleceklerine dair kararları bizzat tartışıp şekillendirdiği bir zemin yaratılmıştır.

6. Özellikle vurgulanmalıdır ki Antalya İklim Adaleti Forumu, Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Konferansı (COP31) gibi uluslararası zirvelerin yalnızca devletler arası müzakerelerle sınırlı kalmaması gerektiği anlayışından beslenmektedir. Forum, Antalya'da Kasım 2026'da gerçekleşecek olan COP31 sürecine halkın doğrudan katılımını esas alan, yerel dinamikleri ulusal ve küresel gündeme taşımayı hedefleyen, aynı zamanda bütünsel olanla bağını da yitirmeyen bir yaklaşım getirmektedir. Bu anlamda iklim adaletinin yerel, ulusal ve uluslararası başlıkları bir bütün halinde kabul edilmektedir. Kısaca, Antalya'da kurulan bu forum, iklim adaleti konusunun taraf devletlerin veya bürokrasinin tekeline bırakılamayacağını, emeğin, doğanın ve kentlerin söz sahibi olacağı özerk bir kamusal alan

yaratılması gerektiğini, bunun şeffaflık ilkesinin de doğal sonucu olduğunu ortaya koymaktadır.

Sekreteryanın Kurulması ve Yapısı

7. Forumun önemli çıktılarından biri, Antalya İklim Adaleti Forumu Sekreteryasının kurulma kararıdır. Forum sonunda alınan karar uyarınca, Antalya'daki çevre, iklim ve kent mücadelelerini bir araya getirerek koordinasyonu sağlayacak geniş katılımlı bir sekreterya oluşturulacaktır. Bu sekreterya, forumun sürdürülmesi ve alınan kararların hayata geçirilmesi noktasında temel kolaylaştırıcı yapıyı oluşturacaktır. Yapısı yatay ve katılımcı olan sekreterya, tek tip bir hiyerarşik yönetim modeli yerine kolektif sorumluluk anlayışıyla hareket edecektir. Bu anlamda sekreterya statik ve hiyerarşik olmak yerine açık, esnek ve genişleyen bir yapıda kurgulanacaktır.

8. Sekreterya, herkese açık ve kapsayıcı bir yapıda tasarlanmıştır. Forumda veya sonrasında iklim adaleti mücadelesine katkı sunmak isteyen tüm kurumlar, sivil toplum temsilcileri veya bireyler sekreterya da yer alabilir. Forumda bulunamamış ancak bu ortak çabaya katılmak isteyen örgütlerin de sonradan sekreterya ya dahil olabilmeleri için kapılar açıktır. Böylece Antalya İklim Adaleti Forumu Sekreteryası, mümkün olan en geniş toplumsal temsiliyeti sağlamayı ve ortak mücadele zemininin koordinasyon merkezi olmayı hedeflemektedir. Barolar, sendikalar, meslek odaları, üniversiteler, çevre platformları, mahalle inisiyatifleri ve ilgili tüm kesimlerin sekreterya çalışmalarına katılımı teşvik edilmektedir. Bu anlamda forumun temel ilkelerine uyumluluk, sürece katkı sunabilmek ve kolaylaştırıcılık fonksiyonunu yerine getirebilme fonksiyonları ana kriterler olarak ortaya çıkmıştır. Sekreterya bu esaslara göre ve gelen talepler doğrultusunda bir değerlendirme yapılarak teşekkül edecektir.

9. Sekreteryanın görevleri, forum kararlarının takibini yapmak, iletişim ve bilgi akışını sağlamak, etkinlik ve kampanyaları organize etmek, yerel sorunlarla ilgili veri ve raporları derlemek ve tüm bunları şeffaf biçimde topluma duyurmaktır. Sekreterya, Antalya genelindeki ekoloji ve kent mücadelelerini ortak paydada buluşturacak bir koordinasyon ağı işlevi görecektir. Tüm süreçler olabildiğince şeffaf yürütülecek; toplantı tutanakları, kararlar ve planlar kamuoyuyla paylaşılacaktır. Ayrıca sekreterya, önemli kararları forum bileşenlerinin onayına sunarak katılımcı demokrasi ilkesine bağlı kalacaktır. Herkesin söz ve karar sahibi olabileceği bu yapı sayesinde, Antalya'daki iklim adaleti mücadelesi kalıcı ve kurumsal bir kimlik kazanacaktır.

İklim Adaleti Tanımı ve İlkeleri

10. Antalya İklim Adaleti Forumu, iklim adaleti kavramını merkeze almakta ve bu kavramı kapsamlı bir toplumsal adalet anlayışıyla tanımlamaktadır. İklim krizi, yalnızca çevresel bir sorun değil; aynı zamanda toplumsal eşitsizlikleri derinleştiren, kırılgan kesimleri orantısız biçimde etkileyen bir adalet sorunudur. Forum katılımcılarının ortak anlayışına göre iklim adaleti, iklim değişikliğinin yarattığı yük ve zararların adil olmayan dağılımına karşı çıkmak ve en az sorumluluğu olanların en çok zarar görmesini engellemek anlamına gelmektedir. Bu

çerçevede, iklim adaleti mücadelesi insan hakları merkezli olmak zorundadır; çünkü iklim kriziyle mücadele, temel insan haklarının (sağlıklı bir çevrede yaşama hakkı, suya ve gıdaya erişim hakkı, barınma hakkı vb.) korunmasıyla doğrudan bağlantılıdır.

11. Forumda yapılan tartışmalarda vurgulandığı üzere, iklim krizi toplumun tüm kesimlerini eşit etkilememektedir. Yoksullar, işçiler, kadınlar, çocuklar, yaşlılar, göçmenler, engelliler, dezavantajlı ve yoksun bırakılmış gruplar iklim değişikliğinin etkilerine karşı en savunmasız olanları oluşturmaktadır. İklim adaleti tanımı, tam da bu kesimlerin haklarını ve ihtiyaçlarını merkeze almaktadır. Bu anlamda sosyal adalet ile iklim adaleti birbirinden ayrı düşünülemeyecek niteliktedir. İklim adaleti, mevcut ekonomik ve toplumsal düzenin ürettiği eşitsizliklerin ortadan kaldırılması amacıyla toplumsal cinsiyet eşitsizliği dahil her türlü ayrımcılığa karşı duyarlı bir yaklaşımı içermektedir. Bu nedenle forum, iklim politikalarının oluşturulmasında ve uygulanmasında kırılgan toplumsal grupların korunmasını, karar süreçlerine dahil edilmesini ve seslerinin duyulmasını temel bir ilke olarak benimsemiştir.

12. İklim adaleti anlayışımız, doğal ve kentsel çevrenin haklarının da gözetilmesini gerektirmektedir. Bu bakış açısına göre, kentlerimiz insan haklarına dayalı ve yaşanabilir mekanlar olmalı; doğa ise yalnızca korunacak bir kaynak değil, aynı zamanda kendi değerine sahip bir varlık olarak kabul edilmelidir. İklim adaleti, bir yandan emeğin güvencesini ve adil geçim hakkını savunurken, diğer yandan sağlıklı ve temiz bir çevrede yaşama hakkını tüm canlılar için güvence altına almayı hedeflemektedir. Bu kapsayıcı tanım uyarınca, insan haklarına dayalı kentler inşa etmek ve dayanıklı topluluklar oluşturmak iklim adaletinin ayrılmaz parçasını ifade etmektedir.

13. İnsan haklarına dayalı kent vizyonu, şehir plancılığından altyapıya kadar tüm kentsel politikaların iklim krizinin etkilerini azaltacak ve sosyal eşitsizlikleri giderecek şekilde planlanmasını gerektirmektedir. Dayanıklı topluluklar ise iklim değişikliğinin yol açtığı afet ve zorluklara karşı birlikte hareket edebilen, dayanışma pratikleri güçlü, uyum kapasitesi yüksek topluluklar niteliğindedir. Forum, Antalya'yı ve tüm yerel topluluklarımızı iklim krizine karşı dayanıklı hale getirmek amacıyla, sosyal adaleti iklim eyleminin temeline koyan bir mücadele hattı benimsemiştir.

14. Bu anlamda Antalya İklim Adaleti Forumu'nun iklim adaleti tanımı; emeğin güvencesini, toplumsal eşitliği, kent ve doğa haklarını, kuşaklar arası adaleti ve küresel adalet ilkelerini bütüncül biçimde ele almayı zorunlu kılmaktadır. İklim adaleti, yalnızca karbon salımlarını azaltma meselesi değil, aynı zamanda ekonomik ve toplumsal yapının adil dönüşümü meselesidir. Bu ilkesel duruş doğrultusunda forumumuz, iklim krizine karşı mücadeleyi tüm ezilenlerin ve doğanın hak mücadelesi olarak görmektedir.

Antalya Bağlamında İklim Adaletsizliği: Yerel Sorunlar ve İhlaller

16. Antalya İklim Adaleti Forumu, küresel iklim krizinin Antalya özelindeki yansımalarına dikkat çekmiştir. Antalya, doğal güzellikleri ve biyolojik çeşitliliği ile ünlü bir kent olmakla birlikte, ne yazık ki yıllardır ekolojik yıkım ve hak ihlalleri ile anılmaktadır. Forum sırasında katılımcılar, Antalya’da yaşanan somut çevre tahribatı örneklerini ve bunların yarattığı adaletsizlikleri dile getirmişlerdir. Bu örnekler, iklim adaleti mücadelesinin yerel ölçekte ne denli elzem olduğunu gözler önüne sermektedir:

- **Kıyıların ve Doğal Alanların Tahribatı:** Antalya’nın kıyıları ve sahil şeridi, turizm ve rant uğruna yoğun bir betonlaşmaya ve yapılaşmaya maruz kalmaktadır. Kentsel dönüşüm adı altında sahillerin betonla kaplanması, halkın kıyı alanlarına erişim hakkını kısıtladığı gibi, deniz ekosistemlerine de zarar vermektedir. Ayrıca, kentin bazı bölgelerinde doğal sit alanları ve korunan bölgeler imara açılmakta, kent ve doğa hakları ihlal edilmektedir. Forum, Antalya’nın bir turizm vitrini olarak sunulmasının ardında, doğanın sermayenin rant alanı haline getirildiği uygulamalara karşı uyarıda bulunmuştur. Kentimizin vitrin değil, ekolojik yıkımın tanığı haline gelmesine yol açan bu politikalara karşı birlikte mücadele etmek gerektiği vurgulanmıştır.
- **Tarım Alanları ve Su Varlıkları:** Antalya, verimli tarım ovalarıyla Türkiye’nin önemli gıda üretim merkezlerinden biridir. Ancak kontrolsüz kentleşme ve endüstriyel projeler, tarım alanlarının yok edilmesine ve küçülmesine yol açmaktadır. Kırsal bölgelerde son yıllarda artan mermer ve taş ocakları faaliyetleri hem ormanlara hem de tarım arazilerine zarar vermekte, su havzalarını kirletmektedir. İklim krizinin şiddetlendirdiği kuraklık tehlikesine rağmen, göllerimiz ve yeraltı su kaynaklarımız plansız kullanım nedeniyle tükenme riskiyle karşı karşıyadır. Örneğin, kuruyan göller ve azalan su rezervleri, bölgede hem ekosistemleri tahrip etmekte hem de çiftçilerin suya erişimini kısıtlamaktadır. Forum, su hakkının iklim adaletinin temel bir parçası olduğunu belirterek, Antalya’da su varlıklarının korunmasını ve gıda güvenliğinin sağlanmasını talep etmektedir.
- **Ormanlar ve Ekosistemler:** Antalya, aynı zamanda ormanlık alanları ve zengin biyolojik çeşitliliğiyle tanınmaktadır. Ancak son yıllarda ormanlar, gerek iklim değişikliğinin etkisiyle artan büyük orman yangınları, gerekse maden ve enerji projeleri nedeniyle ciddi tehdit altındadır. Özellikle yaz aylarında yaşanan geniş çaplı yangınlar hem orman ekosistemlerini, Endemik Flora ve Faunayı yok etmekte hem de bu alanlara bağımlı yaşayan köylüleri göçe zorlamaktadır. Bu durum bir mülksüzleştirme ve yerinden edilmenin somut bir örneğini meydana getirmektedir. Yangında yok olan ormanlık alanların yapılaşmaya açılması ise ormanların korunmasına ilişkin en temel anayasal hükümleri göz ardı etmektedir. Bunun yanı sıra, ormanlık alanların madencilik faaliyetlerine açılması ve HES (Hidroelektrik Santral) ve benzeri tahrip edici nitelikte projeler için, doğa talanının endişe verici boyutlara ulaştığını göstermektedir. Son yıllarda Antalya’nın Arkeolojik SİT ve Doğal Sit alanları, Çevre Şehircilik İklim

Değişikliği Bakanlığı tarafından yapılan planlarla ciddi yapılaşma projeleriyle rant alanı haline getirilmektedir. Finike-Demre-Kaş Otoyol projesi, Çakırlar Toki vb projeler bu politikaların tezahürünü içermektedir. Falezlerin yapılaşmaya açılması, Antalya Müzesinin yıkılarak yerine Otel-Müze projesinin hayata geçirilmeleri ve yaylaların Eko-turizm adı altında yapılaşmaya açılması da doğa ve müşterekler açısından aynı vahim durumu ifade etmektedir. Bu anlamda Forumda; ormanlar, doğal varlıklar ve kent müştereklerinin savunulması gerektiği güçlü bir biçimde ifade edilmiştir. Kent yaşamı kadar kırsal alanların da iklim adaleti perspektifiyle korunması, Antalya'nın geleceği için hayati görülmektedir.

- **Kentleşme ve Rant Politikaları:** Antalya'da plansız ve rant odaklı kentleşme politikaları, kent hakkını ihlal eden örneklerle doludur. Son dönemde kent merkezinde tarihi ve kamusal önemi olan alanların (örneğin bir müzenin) yıkılarak yerine rant getirecek projelerin yapılması, dere yataklarına riskli inşaatlar gerçekleştirilmesi gibi uygulamalar çevresel tahribatı derinleştirmektedir. Doğal ve beşeri müşterekleri ortadan kaldıran bu tür projeler, ekolojik risklerin yanı sıra deprem ve sel gibi afetlere karşı kenti savunmasız bırakmakta, halkın tamamen dışlandığı ve şeffaf olmayan bir düzlemde ele alındığı için demokratik meşruiyetten de yoksun kalmaktadır. Forum, rant ve betonlaşmaya karşı mücadeleyi iklim adaletinin ayrılmaz bir parçası olarak tanımlamıştır. Antalya'nın kamusal alanlarının, parklarının, derelerinin ve yeşil alanlarının sermaye birikimine feda edilmesine karşı çıkılmakta; kentsel planlamanın insan ve doğa odaklı, şeffaf ve katılımcı bir anlayışla yeniden ele alınması talep edilmektedir.
- **Göç ve İklim Sürgünleri:** İklim krizi, dünya genelinde olduğu gibi Türkiye'de de göç hareketlerini tetikleyen bir faktör olarak ortaya çıkmaktadır. Antalya, bir yandan iklim değişikliği nedeniyle tarım yapamaz hale gelen ya da doğal afetler sonucu yerinden olan insanların göç rotasında bulunan bir kenttir. Diğer yandan, Antalya'nın kendi kırsal nüfusu da ekolojik yıkımlar sebebiyle yer değiştirmek zorunda kalabilmektedir (örneğin orman yangınları sonrası köy boşalmaları gibi). Forum, bu durumu "iklim sürgünleri" olgusu olarak ele almış ve iklim adaletinin, yerinden edilen toplulukların haklarını savunmayı da içermesi gerektiğini vurgulamıştır. Göçmenlerin ve mültecilerin iklim krizinden orantısız etkilenmesi, barınma ve yaşama koşullarının kırılgan olması da dile getirilmiş; Antalya'nın iklim adaletine duyarlı bir kent olarak tüm sakinlerine sahip çıkması gerektiği ifade edilmiştir.

Yukarıdaki sınırlandırıcı değil örnekseme biçiminde ele alınan örnekler, Antalya'nın iklim adaleti mücadelesine özgü yerel öncelikleri ortaya koymaktadır. Bu bağlamda forum, Antalya'da kent ve doğa haklarının korunması, ekolojik yıkıma yol açan uygulamaların durdurulması ve iklim krizine karşı toplumun tüm kesimlerinin adil ve etkili şekilde korunması için yetkililere çağrıda bulunmaktadır. Antalya, sadece uluslararası bir diplomasi vitrini değil; aynı zamanda çözüm bekleyen somut çevre sorunlarının yaşandığı bir kenttir. İklim adaleti

perspektifiyle, yereldeki yıkım örneklerine dur demek ve hak ihlallerini gidermek, forumun öncelikli hedeflerindendir.

Forumun Amacı ve Misyonu

17. Antalya İklim Adaleti Forumu, ortaya çıkış amacı ve misyonu itibariyle çok boyutlu bir hak mücadelesi platformudur. Forumun temel amacı, iklim kriziyle bağlantılı tüm adaletsizlik alanlarında kolektif çözümler üretmek ve kentin geleceğine sahip çıkmaktır. Bu kapsamda forum, kendine aşağıdaki misyon ve hedefleri belirlemiştir:

- **Kent Hakkının Savunulması:** Forum, her Antalya sakininin sağlıklı, güvenli, sürdürülebilir ve yaşanabilir bir kente sahip olma hakkını savunmaktadır. Kent hakkı, şehirde yaşayan herkesin kent yönetimine katılımını, kentsel kaynaklardan adil biçimde yararlanmasını ve kentsel mekanların rant uğruna feda edilmemesini gerektirir. Antalya'nın hızlı büyüme ve turizm baskısı altında şekillenen kentleşme politikalarına karşı, insan odaklı ve iklim dostu bir kentsel gelişim vizyonu forumun temel hedeflerindendir.
- **Emek Hakkı ve Adil Geçim:** İklim adaleti, emek adaletinden ayrı düşünülemez. Forum, iklim politikalarının ve dönüşüm projelerinin emekçilerin haklarını gözeterek planlanmasını savunmaktadır. “Yeşil dönüşüm” söylemi altında ortaya konan projelerde işçi haklarının ve küçük üreticilerin korunması forumun önceliğidir. İklim krizinin yarattığı ekonomik yükün emekçiler üzerine yıkılmasına, işçilerin güvencesizliğe itilmesine karşı durulacaktır. Emek hakkı, iklim adaleti mücadelesinin temel taşlarından birini fade etmektedir; çünkü iklim kriziyle başa çıkarken kimsenin geçim kaynaklarından mahrum bırakılmaması, adil bir geçiş sürecinin sağlanması şarttır.
- **Ekolojik Haklar ve Doğa Koruma:** Forumun misyonu, ekolojik hakları koruyarak insan ve diğer canlıların yaşam alanlarını savunmaktır. Doğanın hakları kavramı, ormanların, nehirlerin, denizlerin ve tüm ekosistemlerin kendi doğal döngülerini sürdürebilme hakkını içerir. Antalya özelinde, denizin, ormanın, tarım toprağının hakları; yani tahrip edilmeden var olma ve gelecek kuşaklara aktarılma hakkı savunulacaktır. Bu kapsamda forum, doğal alanların ticarileştirilmesine, müşterek varlıkların talanına karşı durmayı varoluşsal görevi kabul etmektedir. Ekolojik hakların savunusu, aynı zamanda insan topluluklarının sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkının korunması demektir.
- **Yeni Kamusal Alanlar ve Kolektif Yaşam:** Forum, yeni kamusal alanlar yaratmayı ve mevcut kamusal alanları korumayı hedeflemektedir. İklim adaleti mücadelesi sadece

politik değil aynı zamanda toplumsal ve kültürel bir dönüşümü de içermektedir. Bu nedenle parklar, meydanlar, kütüphaneler, kültür merkezleri gibi kamusal mekanların genişletilmesi, insanların bir araya gelip tartışabileceği, kolektif bilinç geliştirebileceği ortamların desteklenmesi önemlidir. Forum, mahalle toplantıları, semt buluşmaları, açık hava etkinlikleri gibi yollarla, yurttaş katılımını artıracak ve ortak yaşam kültürünü güçlendirecek adımlar atacaktır. Kamusal alanların demokratikleştirilmesi, iklim adaleti için halkın söz ve karar süreçlerine etkin katılımının fiziki zemininin yaratılması anlamına gelmektedir.

- **Kültürel Dönüşüm ve Farkındalık:** İklim kriziyle mücadele, teknik çözümlerin ötesinde bir kültürel dönüşümü gerektirir. Forum, toplumda iklim bilincinin yaygınlaşmasını, doğayla uyumlu yaşam kültürünün benimsenmesini ve tüketim alışkanlıklarının gözden geçirilmesini sağlayacak farkındalık çalışmalarını misyonunun bir parçası sayar. Bu doğrultuda eğitim programları, atölyeler, paneller, sanat etkinlikleri düzenlenerek iklim krizine dair toplumsal duyarlılığın artırılması hedeflenecektir. Antalya'nın yerel kültüründe doğaya ve emeğe saygıyı öne çıkaran değerlerin görünür kılınması, iklim mücadelesinin toplumsal sahiplenilmesini güçlendirecektir. Kültürel dönüşüm, iklim adaletinin kalıcı olması için gelecek kuşaklara bırakacağımız en önemli miraslardan biridir.
- **Katılımcı Siyaset:** Forumun misyonlarından biri de katılımcı demokrasiyi hayata geçiren bir siyaset anlayışını teşvik etmektir. İklim adaleti, yönetim mekanizmalarının da demokratikleşmesini zorunlu kılar. Bu kapsamda forum, yerel yönetimlerin iklim ve çevre konularında halkın katılımına açık politikalar geliştirmesini talep eder. Kent konseyleri, mahalle meclisleri gibi yerel karar organlarının güçlendirilmesi, belediyelerin şeffaflık ve hesap verebilirlik ilkeleriyle hareket etmesi için etkili bir unsur olacaktır. Forum, aynı zamanda merkezi yönetimin iklim politikalarında toplumsal taleplere kulak vermesi gerektiğini savunur. Katılımcı siyaset, sadece seçimden seçime oy vermeye indirgenmeyen; her düzeyde yurttaşların karar süreçlerine dahil olduğu bir yönetim modelini hedefler. Antalya'da iklim ve kent politikalarının belirlenmesinde forumun çıktılarının ve halkın sesinin dikkate alınması için çaba gösterilecektir.
- **Toplumsal Cinsiyet Eşitliği:** İklim adaleti mücadelesi, toplumsal cinsiyet adaletini de içermek zorundadır. Kadınlar, iklim krizinin etkilerini farklı ve ağır yaşayan bir kesimdir; aynı zamanda ekoloji mücadelesinin ön saflarında yer almaktadır. Forum, iklim politikalarında toplumsal cinsiyet perspektifinin olmasını, kadınların karar süreçlerinde etkin rol almasını ve iklim krizinin derinleştirdiği toplumsal cinsiyet eşitsizliklerine karşı özel politikalar geliştirilmesini savunur. Kadın emeğinin ve bilgisinin görünür kılındığı bir yaklaşım mücadelenin parçası olacaktır.

- **Hayvan Hakları:** İklim ve ekolojik kriz, hayvanların yaşam alanlarını daraltmakta ve hak ihlallerine yol açmaktadır. Forum, tüm canlıların yaşam hakkını savunur ve hayvanların yaşam koşullarını iyileştirmek, türlerin yok oluşunu engellemek için mücadeleyi önemli görür. İklim adaleti, insan olmayan canlıların da hakkını koruyan bütüncül bir yaklaşımı gerektirir. Bu kapsamda, vahşi yaşamın korunması, sokak hayvanlarının refahı, endüstriyel hayvancılığın ekolojik etkileri gibi konular forumun gündeminde olacaktır.
- **Su ve Gıda Hakkı:** İklim krizinin en somut etkilerinden biri su kaynaklarının azalması ve gıda güvencesinin tehlikeye girmesidir. Forum, su hakkının vazgeçilmez bir insan hakkı olduğunu, suyun metalaştırılmasına karşı kamusal bir kaynak olarak korunması gerektiğini vurgular. Aynı şekilde, herkesin yeterli ve sağlıklı gıdaya erişim hakkı vardır; bu da iklim adaletiyle doğrudan ilişkilidir. Tarımsal üretimin iklim dostu yöntemlerle sürdürülmesi, küçük çiftçilerin desteklenmesi, yerel tohumların ve geleneksel tarım bilgilerinin korunması bu başlık altında ele alınacaktır. Susuzluk ve gıda krizi riskine karşı kentsel ve kırsal dayanışma ağları kurulacak, gıda egemenliği ilkesi savunulacaktır.
- **Engelli Hakları ve Kapsayıcılık:** İklim değişikliği, engelli bireyler için de özgün zorluklar yaratmaktadır (örneğin afet durumlarında erişilebilirlik sorunları, sağlık hizmetlerine erişim güçlükleri vb.). Forum, iklim adaleti mücadelesinin engelli haklarına duyarlı olmasını, afet planlarından kentsel tasarıma kadar her alanda engelli bireylerin ihtiyaçlarının gözetilmesini talep eder. İklim politikalarında “kimseyi geride bırakmama” ilkesiyle hareket edilmesi, kırılgan grupların (engelliler, kronik hastalar vb.) korunması için özel önlemler alınması gerektiği forumca dile getirilmiştir. Mücadelemiz, toplumsal hayatın her alanında erişilebilirlik ve kapsayıcılık sağlanmadıkça adaletin tesis edilemeyeceği bilinciyle sürdürülecektir.

Dolayısıyla Antalya İklim Adaleti Forumu; kent hakkı, emek hakkı, ekolojik haklar gibi temel hakları savunmakta, yeni kamusal alanlar ve kültürel dönüşüm yoluyla toplumu iklim mücadelesine seferber etmeyi amaçlamakta ve katılımcı siyaset anlayışıyla bir söz ve pratik ortaya koymayı hedeflemektedir. Bu misyon, Antalya özelinden yola çıkarak ülke geneline ve küresel düzleme örnek teşkil edebilecek bir adalet mücadelesi modeli ortaya koyma arzusunu da barındırmaktadır.

Dayanışma ve Ulusal/Uluslararası Zemin

18. İklim krizi küresel bir sorun olduğu kadar, çözümü de küresel dayanışmayı gerektirmektedir. Antalya İklim Adaleti Forumu, yerel mücadeleyi küresel iklim adaleti mücadelesinin bağımsız bir parçası olarak görmekte ve bu zeminde uluslararası dayanışmayı büyütmeyi amaçlamaktadır. Bu doğrultuda, forumumuz dünyanın dört bir yanındaki iklim adaleti hareketleriyle, çevre mücadeleleriyle ve halk inisiyatifleriyle ilişki kurmaya önem verecektir. Küresel iklim adaleti ağlarına Antalya'dan aktif katılım sağlanacak; bilgi ve

deneyim paylaşımı yapılacaktır. Amacımız, Antalya'nın yerel sorunlarını dünya gündemine taşıırken, başka coğrafyalardaki başarılı mücadele deneyimlerinden de öğrenmektir. İklim krizinin sınır tanımadığı gerçeğinden hareketle, yerelden küresele uzanan bir mücadele hattı kurulması gerektiğine inanıyoruz.

19. Önümüzdeki süreçte Antalya, 2026 yılında Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Taraflar Konferansına (COP31) ev sahipliği yapacaktır. Forumumuz, nihai amacı salt bu olmamakla birlikte COP31 resmi müzakere sürecinin ötesinde, halkın katılımına dayalı alternatif süreçlerin örgütlenmesi hedefini de taşımaktadır. Bu çerçevede, COP31 öncesinde ve sırasında halk temelli yan etkinlikler, zirveler ve forumlar düzenlenmesi düşünülmektedir. Antalya İklim Adaleti Forumu, COP31'i halkın kürsüsüne dönüştürme amacı gütmektedir. Yani yalnızca devlet liderlerinin ve bürokratların konuştuğu kapalı kapılar ardındaki oturumları beklemek yerine, dünyanın dört bir yanından gelen aktivistlerin, yerel halkın, gençlerin ve dezavantajlı grupların söz alabileceği açık buluşmalar organize edilecektir. Bu sayede Antalya, COP31 sürecinde iklim adaletinin gerçek anlamda tartışıldığı, halkın sesinin duyulduğu uluslararası bir arena haline gelebilecektir.

20. Dayanışma perspektifi yalnızca uluslararası düzeyle sınırlı olmayıp ulusal ölçekte de iklim adaleti mücadelesinin yaygınlaşmasını amaçlamaktadır. Forum, Türkiye'nin farklı şehirlerinde ve bölgelerinde benzer sorunlar için mücadele eden platformlarla dayanışma içinde olacaktır. Başka illerde kurulmuş veya kurulacak iklim adaleti forumları, ekoloji meclisleri ve çevre platformlarıyla iletişim ağları oluşturulacaktır. İklim krizi karşısında ülke genelinde ortak bir tavır geliştirmek, yerel mücadeleleri birleştirmek ve merkezi otoritelere güçlü bir toplumsal mesaj vermek için ulusallaşma yönünde adımlar atılacaktır. Antalya'da ortaya çıkan bu forum deneyiminin, Türkiye'nin diğer kentlerinde de örnek alınması ve çoğalması teşvik edilecektir. İklim adaleti talebinin bir şehirle sınırlı kalmayıp tüm toplum için kolektif bir talep haline gelmesi önem teşkil etmektedir.

21. Uluslararası alanda ise, forumumuz iklim adaletinin evrensel ilkelerini savunarak küresel müzakere süreçlerinde halkın taleplerini duyurmayı görev bilecektir. COP31'e giden süreçte ortak kampanyalar ve toplantılarla bu paylaşımın yapılması hedeflenmektedir. Ayrıca Akdeniz coğrafyasında benzer çevresel sorunları yaşayan kentlerle (örneğin orman yangınları, su krizi gibi konularda) ikili veya çoklu dayanışma ilişkileri kurulacaktır. Antalya, bir Akdeniz kenti olarak, iklim krizinin bu bölgedeki etkilerine karşı bölgesel dayanışma ağlarında aktif rol oynayacaktır.

22. Bu anlamda Antalya İklim Adaleti Forumu kendini ne yalnızca yerel bir girişim olarak görmekte, ne de yalnızca ulusal bir platformla sınırlamaktadır. Hedefimiz, yerel mücadelemizi ulusal ve uluslararası boyutla birleştirerek çok ölçekli bir iklim adaleti hareketinin parçası olmaktır. Bu dayanışmacı yaklaşım sayesinde, bir yandan Antalya'nın sözünü küresel iklim mücadelesine katacak, diğer yandan dünyadaki iyi örnekleri Antalya'ya taşıyacağız. İklim krizine karşı küresel dayanışma ruhu, forumumuzun temel prensiplerinden biridir.

Gelecek Planlaması ve Yol Haritası

23. Antalya İklim Adaleti Forumu, bir tek toplantıyla sınırlı kalmayıp sürekliliği olan bir harekete dönüşmeyi hedeflemektedir. Bu doğrultuda, forumda geleceğe yönelik somut planlar ve öneriler geliştirilmiştir. Gelecek planlamamız, Antalya'nın her köşesine yayılan ve tabana dayalı bir örgütlenme modeli inşa etmeyi, aynı zamanda belirli bir eylem planı çerçevesinde adım adım ilerlemeyi öngörmektedir:

- **Forumların İlçelere Yayılması:** Antalya merkeziyle sınırlı kalmamak adına, kentin farklı ilçelerinde de iklim adaleti forumlarının düzenlenmesi kararlaştırılmıştır. Her bir ilçede, o bölgenin özgün çevre sorunlarını ve toplumsal ihtiyaçlarını gündeme taşıyacak yerel forumlar/çalıştaylar yapılacaktır. Örneğin, kıyı ilçelerinde turizm ve kıyı tahribatı, iç kesimlerde tarım ve su sorunları, yaylalarda orman ve mera sorunları gibi konular, ilgili ilçelerdeki halk buluşmalarında tartışılacaktır. Bu ilçe forumlarından çıkan tespit ve öneriler, Antalya genelinin iklim adaleti programına katkı sunacaktır. Böylece, yerelden genele örgütlenen bir ağ yapısı kurulacaktır.
- **Mahallelerde Çalışma Grupları:** Forum, en küçük yerel birimler olan mahallelerde dahi örgütlenmeyi önüne koymaktadır. Her mahallede, gönüllü mahalle sakinlerinden oluşan iklim adaleti çalışma grupları teşkil edilmesi planlanmaktadır. Bu gruplar, bulundukları mahallede hem farkındalık yaratma (komşulara iklim krizi ve alınabilecek önlemler konusunda bilgi aktarma, atık ayrıştırma, enerji tasarrufu uygulamalarını teşvik etme gibi) hem de yerel sorunları tespit edip üst forumlara iletme görevini üstlenecektir. Mahalle düzeyinde başlayacak bu örgütlenme, halkın yaşadığı yerde söz sahibi olmasını sağlayacak ve iklim adaleti bilincini tabana yayacaktır. Ayrıca mahalle çalışma grupları, acil durumlarda (örneğin sel, yangın gibi afetlerde) mahalle dayanışmasını organize ederek dayanıklı topluluklar oluşturma çekirdeğini teşkil edecektir.
- **Açık Toplantılar ve Kitle Katılımı:** Forum sürecinin şeffaf ve herkesin katılımına açık olması temel ilkimizdir. Bu nedenle, düzenli aralıklarla açık forumlar ve genel toplantılar yapılmaya devam edilecektir. Bu toplantılar, alınan yolun değerlendirilmesi, yeni önerilerin sunulması ve görev paylaşımının yapılması için fırsat olacaktır. Hiçbir katılımcının dışlanmadığı, isteyen herkesin katkı sunabildiği bu açık toplantılar sayesinde hareketimizin meşruiyeti ve dinamizmi korunacaktır. Ayrıca, ilerleyen aylarda daha geniş kitlelerin dahil olmasını sağlamak için mahalle bazında forum tanıtım etkinlikleri, gençlik buluşmaları, öğrenci forumları gibi çeşitli yöntemlere başvurulacaktır. Kitleselleşme, forumun kalıcı ve etkili olabilmesi için vazgeçilmez bir unsurdur.
- **Eylem Planı ve Program İnşası:** Forumda ortaya konan fikirler, eleştiriler ve öneriler doğrultusunda, bir İklim Adaleti Eylem Planı hazırlanmasına başlanmıştır. Bu eylem planı, kısa, orta ve uzun vadeli hedefler ile bunlara ulaşmak için yapılacak somut

faaliyetleri içerecektir. Bu eylem planı, komisyon çalışmaları temelinde şekillenen tüm bileşenlerin katkısıyla oluşturulan yaşayan bir belge olacaktır ve ilerlemeye göre güncellenecektir. Bununla birlikte, forumun uzun erimli vizyonunu yansıtan bir İklim Adaleti Programı da inşa edilmektedir. Bu program, Antalya için iklim adaleti perspektifiyle önerilen politikaların, taleplerin ve ilkelerin bütüncül bir belgesi olacaktır. Kent hakkından enerji politikalarına, tarımdan turizme kadar farklı alanlarda nasıl bir dönüşüm öngördüğümüzü ortaya koyan bu program, Antalya'dan inşa edilen iklim adaleti manifestosu niteliğinde olacaktır.

- **İkinci Buluşma ve Devamlılık:** 28.01.2026 tarihinde gerçekleşen ilk forum toplantısı, bir başlangıç niteliğindedir. Forum katılımcıları, bir sonraki geniş katılımlı buluşmayı en kısa sürede hayata geçirmek konusunda fikir birliğine varmışlardır. Bir sonraki toplantının, çok daha geniş kesimlere yayılarak tam katılım esasına göre yapılması hedeflenmektedir. Bu ikinci buluşmaya kadar geçen sürede sekreteryaya ve çalışma grupları aktif faaliyet yürüterek kolaylaştırma görevini devam ettirecektir. Devamlılığı olan, kendini yenileyebilen bir forum süreci amaçlanmaktadır. Yıl içerisinde belirli periyotlarla toplanacak forum genel kurulları sayesinde kararlar gözden geçirilecek, stratejiler güncellenecek ve ihtiyaç duyulan yeni inisiyatifler başlatılacaktır. Böylece Antalya İklim Adaleti Forumu, geçici bir etkinlik olmanın ötesinde kalıcı bir örgütlenme ve karar mekanizması hüviyetine kavuşacaktır.

SONUÇ: Katılımcı Demokrasiyle İklim Adaleti Mücadelesine Çağrı

24. Bu sonuç bildirgesi, Antalya İklim Adaleti Forumu'nun ortak akıl ve iradesinin bir ürünüdür. Metnin hazırlanış sürecinde, forum bileşenlerinin tamamı doğrudan veya dolaylı olarak katkı sunmuş; görüş ve önerilerini paylaşmıştır. Kolektif yazım süreci, forumun benimsediği demokratik ve katılımcı kültürün bir yansımasıdır. Hiçbir merkezi otoritenin veya dar bir kurulun dikte ettiği “hazır reçetelere” dayanmadan, aksine tabandan gelen fikirlerle şekillenen bu bildirge, mücadelemizin yol haritasını ve ilkelerini ortaya koymaktadır. Bu yaklaşım, iklim krizi gibi karmaşık bir soruna karşı dayanışma içinde, ortak akılla hareket etmenin önemine inancımızın ifadesidir.

25. Antalya İklim Adaleti Forumu, merkeziyetçi ve tepeden inme yöntemlere karşı taban demokrasisini savunur. Kentimizi ve gezegenimizi ilgilendiren böylesi hayati bir konuda kararlar birkaç kurum veya kişinin değil, bizi o kentte yaşayanların ve o gezegende nefes alanların katılımıyla alınmalıdır. Forum boyunca defalarca dile getirilen “kararları kapalı kapılar ardında birkaç kişi değil, halkın kendisi almalıdır” düşüncesi, sonuç bildirgemizin temel perspektifini ifade etmektedir. Bu nedenle, forumumuz her türlü eleştiri, öneri ve katkıya açıktır. Bildirgede ortaya konan ilke ve hedefler zamanla gelişebilir, yeni fikirlerle zenginleşebilir. Önemli olan, ortak hedefimizin iklim adaletini sağlamak ve daha yaşanabilir bir Antalya ve dünya yaratmak olduğudur. Bu ortak hedef doğrultusunda yöntemlerimizi de demokratik katılım ile sürekli gözden geçirmeye ve iyileştirmeye hazırız.

26. Sonuç bildirgemiz aynı zamanda geniş kitlelere yönelik bir çağrı niteliği taşımaktadır. Antalya’da yaşayan herkesi –işçileri, çiftçileri, gençleri, kadınları, esnafları, emeklileri, öğrencileri, engellileri, yerli halkları, göçmenleri– kısacası bu kentin ve gezegenin geleceğinden endişe duyan tüm birey ve kesimleri iklim adaleti mücadelesine katılmaya davet ediyoruz. Bu çağrı, sadece Antalya ile de sınırlı değildir: Ülkemizin ve dünyanın dört bir yanında iklim için adalet arayan tüm kardeşlerimize dayanışma elimizi uzatıyoruz. Mücadelemiz küreseldir, çünkü gezegen hepimizin ortak evidir.

Şimdi dayanışma zamanıdır, şimdi harekete geçme zamanıdır.

Antalya İklim Adaleti Forumu, tüm duyarlı kesimleri omuz omuza vermeye, kentimizi ve dünyamızı iklim adaletine kavuşturmak için birlikte yürümeye çağırmaktadır.

Geleceğimizi hep birlikte kazanabiliriz – adil, özgür ve temiz bir gelecek ellerimizde şekillensin!

İklim Adaleti Forumu